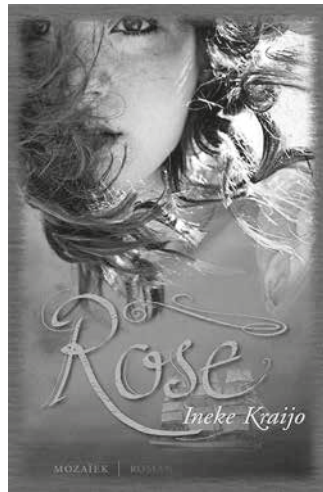

EILEEN

Van Ineke Kraijo verschenen eerder bij
Uitgeverij Mozaïek:

Ineke Kraijo

Eileen

Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Voor Bep en Ben

Ontwerp omslag Marleen Verhulst
Foto omslag Carmen Spitznagel / Trevillion Images
Foto auteur Jaco Klamer
Layout en dtp binnenwerk Gerard de Groot

ISBN 978 90 239 9483 1
NUR 342, 284

© 2015 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden

De dans leek te breken,
maar Ik deelde het brood.
Ik danste uit liefde
veel sterker dan de dood.
Die liefde leeft in je nu
Ik dans met jou,
de dans van de schepping,
de dans van de trouw.

Liedboek 839:4

(Ben Sleumer, vrij naar Sydney Bertram Carter: 'I danced in the
morning when the world was begun')

*'Tempus similis rivo manat, et historia identidem accidit, sed nova aqua
sempur additur.'*

(De tijd vloeit als een rivier, en de geschiedenis herhaalt zich,
maar er wordt altijd nieuw water toegevoegd.)

DEEL I

Bencraig, zaterdag 7 juni 1828

Het dorre gras prikt onder Eileens voeten en ze stoot haar tenen aan losliggende stenen. Toch rent ze zo hard als ze kan de heuvel bij Bencraig af. De lichten in het dorp beneden haar lijken te trillen in de warme avondlucht. Ze loopt hier iedere dag, maar nooit in het donker. De *bailiff*, de baas van de vallei, is meestal niet zo streng met de avondklok, maar de laatste weken is hij voorzichtiger dan anders. Plotseling voelt ze iets om haar enkel striemen en haar vaart wordt geremd. Maaiend met haar armen probeert ze overeind te blijven, maar het gras komt snel dichterbij. Ze strekt haar handen naar voren om haar val te breken. Te laat. Ze knalt met haar gezicht tegen de grond. Haar kreet klinkt luid over de stille heuvel, veel te luid.

Straks horen ze haar!

Snel krabbelt ze overeind. Warm vocht sijpelt over haar lippen en haar enkel doet gemeen pijn. Haar hand gaat tastend naar haar gezicht. Als een blinde voelt ze aan haar neus: zachte neusvleugels, een recht neusbotje.

Niets gebroken.

Met de rug van haar hand veegt ze het bloed weg. Dan voelt ze aan haar rechterenkel. Een prik in haar vinger, een scherpe, felle pijn, als de steek van een wesp. Ze klemt haar kiezen op elkaar en telt zacht voor zich uit: 'a haon, a dó, a tri.' Bij drie trekt ze de doorntak uit haar been. Moeizaam staat ze op. Even leunt ze op haar rechterbeen. Dat gaat goed. Ze heeft niets gebroken of gekneusd. In haar mond proeft ze de ijzerachtige smaak van bloed. Ze spuugt in het gras en slikt haar pijn door.

De weg naar huis lijkt langer dan anders. Rennen gaat niet meer, maar Eileen blijft naar de flakkerende lichtjes kijken en loopt door. Ergens, niet ver bij haar vandaan, hoort ze een regelmatig bonkend geluid. Het klinkt bekend, maar wat is het toch? Haar hersenen lijken omhuld door mist. Het gebonk komt dichterbij en de nevel trekt wat weg. Paardenhoeven, ze hoort paardenhoeven. Zo laat op de avond kan dat niet veel goeds betekenen. Zoekend kijkt ze om zich heen. Vlak bij haar moet een muurtje zijn, daar zou ze zich achter kunnen verbergen, maar het is te donker om het te onderscheiden. Ze hoort een schreeuw: ‘Hé!’

De ruiter heeft haar blijkbaar gezien, dus verstoppen heeft geen zin meer. De hoeven komen dichterbij, het gestamp van paardenbenen klinkt steeds luider. Zo vlug mogelijk loopt ze door.

‘Staan blijven!’ schreeuwt een mannenstem.

Ze draait zich langzaam om, terwijl ze beschermend haar omslagdoek dichterbij om zich heen slaat. Vanaf de heuvel komt een ruiter met een lantaarn in zijn hand. De man is lang en heeft een donker kostuum aan. Zijn gezicht is verborgen in de schaduw van een hoed. Als hij vlakbij is schijnt hij het licht op haar.

‘Eileen MacGowan?’ zegt hij verbaasd. ‘Wat doe jij hier nog zo laat? Ik hoef je toch niet te wijzen op de avondklok?’

De lantaarn is te fel. Ze kan de man op het paard nog steeds niet zien, maar ze heeft wel de stem herkend, het bekakte Engels. Het is een van de zonen van bailiff Harrison. Ze weet niet wie ze liever tegenover zich heeft, de strenge William, die haar zal straffen omdat ze de avondklok heeft genegeerd, of Phillip, de jongste zoon en maar drie jaar ouder dan zichzelf.

‘Eileen!’ De man springt van zijn paard en loopt snel naar haar toe. ‘Wat is er gebeurd? Ben je overvallen?’

Nu hij vlak voor haar staat herkent ze het bezorgde gezicht van Phillip. Hij legt een hand op haar schouder en kijkt haar ernstig aan. Zijn andere hand brengt hij naar haar wang en hij strijkt met een vinger over haar jukbeen.

Dat zou een van haar dorpsgenoten nooit zomaar doen! Maar

hij is de zoon van de *bailiff* en voor hem gelden andere regels.

Phillip trekt zijn hand terug en kijkt er verbaasd naar. 'Je bloedt, Eileen. Je moet verzorgd worden. Kom mee naar de boerderij. Misschien heb je wel een dokter nodig. Wat is er toch gebeurd? Als je bent overvallen moet je dat meteen zeggen. Mijn vader zorgt voor jullie veiligheid. Ik zal hem wakker maken en dan kan hij meteen op zoek. Het waren zeker ketellappers, van die loslopende nietsnutten. Ik zal zorgen dat...'

Al die woorden! Ze heft haar hand op en Phillip stopt midden in een zin. 'Het waren geen *tinkers*,' zegt ze zacht. 'Ik ben gevallen, gewoon gestruikeld. Ik denk over een doornstruik.'

Opeens spoelt de misselijkheid in een golf over haar heen en ze klemt haar beide handen om haar buik. Ze mag niet gaan overgeven. Niet hier, niet voor de ogen van de zoon van de *bailiff*.

'Kom,' zegt Phillip. 'Ik neem je mee naar huis.'

'Nee, ik ga naar mijn eigen *bothán*. Het is niet ver meer.' De mist in haar hoofd zit in de weg. Normaal zou ze precies kunnen uitleggen waarom ze niet mee kan en ook niet mee wil met Phillip, maar nu lukt dat niet. Haar hoofd bonkt en het enige wat ze weet is dat ze naar huis moet. Naar huis.

'Kun je zelf op het paard klimmen of moet ik je helpen?' Phillip gaat achter haar staan en duwt haar zacht in de richting van de grijze merrie. 'Voet op de stijgbeugel en gaan zitten.'

Gehoorzamen is makkelijker dan tegenstribbelen, dus klimt ze op het dier.

Phillip gaat achter haar zitten. 'Leun maar tegen mij aan,' zegt hij met zijn stem bij haar oor.

Dat gaat ze echt niet doen!

Ze blijft rechtop zitten, ervoor wakend dat haar rug niet tegen zijn borst komt. Phillip geeft de merrie de sporen. Bij iedere stap van het paard dreunt haar hoofd en voelt ze een steek in haar bungelende been. Phillip legt een hand op haar schouder. 'Ontspan je,' zegt hij zacht. 'Er is niemand die ons ziet.'

Daar is ze niet zo zeker van. Ze gluurt naar het muurtje van op-

eengestapelde stenen. Het lijkt of er ogen tussen de kieren loeren, één paar ogen in een donker gezicht of honderden ogen, observerend, oordelend, veroordelend.

12 | Door haar oogharen kijkt ze naar de lange oprijlaan bij de witgekalkte boerderij van de familie Harrison. Ze kent dit huis. Twee maal per jaar, met *Gale Day*, als de pacht betaald moet worden, komt ze met haar zusje Ann naar deze boerderij. Net als alle andere pachters. Om de beurt worden ze in de keuken geroepen en dragen daar de pacht voor het halve jaar af. Als ze met Ann bij het hek staat te wachten lijkt de oprijlaan altijd vreselijk lang, maar nu ze er op een paard overheen rijdt, zijn ze al snel bij de voordeur. Phillip springt van het paard en strekt zijn hand naar haar uit.

‘Voorzichtig,’ zegt hij. ‘We weten niet of je wat gebroken hebt. Je moet wel heel hard gevallen zijn.’ Hij legt de nadruk op het woord ‘gevallen’.

Eileen pakt zijn hand niet aan. ‘Ik heb niets gebroken en ik kan best naar huis.’

Phillip negeert haar. Hij pakt een sleutel uit zijn jaszak en opent de voordeur. ‘De dienstmeisjes zijn vast naar huis en onze huishoudster slaapt waarschijnlijk al. Wat deed je zo laat nog buiten, Eileen? Je kent de regels.’

Natuurlijk weet ze dat ze in het donker niet naar buiten mag, maar hun *bailiff* is daar nooit zo streng in. Alleen in de dagen rond de pachtbetaling zie je ’s avonds wel eens een *péas*, een agent, door de vallei lopen. Maar het is zeker al vier jaar geleden dat er iemand werd opgepakt. Larry, de vader van haar vriendin Peg Corbett, was een week voor *Gale Day* gearresteerd toen hij ’s avonds in het donker van *Ghealcnoc* naar *Bencraig* liep. Hij had drie dagen vast moeten zitten, maar was op tijd weer vrij om zijn pacht te betalen. Peg was woedend geweest en had gezworen wraak te nemen op de Harrisons.

‘Had je een ontmoeting met een geheime minnaar?’

Uit zijn stem kan Eileen niet opmaken hoe Phillip het bedoelt.

Hij draait zich om en nu kan ze zijn gezicht zien in het licht dat uit de hal stroomt. Zijn donkere wenkbrauwen vormen een rechte streep onder een gefronst voorhoofd.

‘Ik heb geen geheime minnaar!’ Ze zegt het veel te hard.

‘Kom van dat paard af en ga naar binnen.’ Het klinkt als een bevel.

Ze laat zich van het paard zakken. Ze probeert op haar linkervoet te landen, maar de afstand tot de grond is groter dan ze dacht. Ze verliest haar evenwicht en valt voorover. Onmiddellijk staat Phillip naast haar. Vanuit haar geknielde houding lijkt hij nog langer dan anders. Dit keer durft ze zijn uitgestoken hand niet te negeren.

Zonder het verwijt te maken dat in de lucht hangt, slaat hij een arm om haar heen en leidt haar naar binnen. Zijn arm ligt warm om haar schouders.

Volkomen ongepast, maar toch voelt dat niet zo.

In de hal kijkt Eileen om zich heen. Hier is ze nog nooit geweest. Op *Gale Day* moet ze via de keukendeur naar binnen, maar nu wordt ze als een echte bezoeker in de hal gelaten. Even gluurt ze over haar schouder. Hoorde ze iets of was dat het gebonk in haar eigen hoofd? Dat moet het zijn. Alle dorpelingen zijn allang binnen. Als dat niet zo zou zijn en ze haar met Phillip de boerderij van de Harrisons zien binnengaan, zou ze het gesprek van het dorp zijn. Maar dat is ze toch al. In gedachten hoort ze het gezoem in de pub van de jonge John Lynch. ‘Eileen, de dochter van de pastoor, is ’s nachts met Phillip het huis van de Harrisons ingegaan. Zo vader, zo dochter. Haar vader is niet voor niets uit zijn ambt gezet. Geen eerbied voor het leven van een pastoor.’

‘We gaan naar de keuken, Eileen, dan kan ik je wonden verzorgen.’

Ze moet weg. Dwars door de mist in haar hoofd haakt zich die gedachte vast. Ze moet weg. Het is heel dom om hier te zijn. En Phillips arm is zo warm. ‘Ik wil naar huis.’

Phillip trekt haar een stukje mee tot ze voor een manshoge spiegel met een vergulde rand staat. ‘Kijk eens naar jezelf, Eileen, en vertel me wat je ziet.’

14 |

Ze ziet, ze voelt vooral, dat ze erg dicht naast Phillip staat, zijn arm nog steeds om haar schouder. Ze doet een stapje opzij. In de spiegel ziet ze dat ze een half hoofd kleiner is dan Phillip, hoewel ze het langste meisje van het dorp is. Haar haren zijn net zo donker als die van hem en zijn ogen zijn even donkerbruin. Ze zouden broer en zus kunnen zijn! Maar Phillip is onberispelijk gekleed in een rijkostuum, terwijl zij eruitziet alsof ze gevochten heeft met een wilde hond. Haar jurk is gescheurd en haar vlecht is losgegaan. Strengen zwart haar hangen los op haar schouder. Haar gezicht is net zo wit als de muur waarop de spiegel hangt, maar rond haar neus en mond zitten dikke, donkerrode korsten opgedroogd bloed. Toch doet haar gezicht niet echt pijn meer. Het voelt eerder alsof haar hoofd los op haar schouders staat.

‘Ik zie er niet uit alsof ik naar de mis ga,’ zegt ze.

Phillip schiet in een bulderende lach. Het geluid hamert door haar hoofd.

‘Stil toch, zo maak je het hele huis wakker.’

Phillip slaat een hand voor zijn mond en smoort een lach. ‘Kom, naar de keuken. Ik denk niet dat mijn vader en mijn broer blij zouden zijn met bloedvlekken op het tapijt. Zeker niet nu de familie van Victoria komt logeren.’ Hij trekt een lelijk gezicht. ‘Ik heb geen idee waarom mijn broer zo nodig moet trouwen met een meisje uit Liverpool. Haar vader stuurde haar portret naar William. Ik heb het gezien: blond, blauwe ogen, een echt poppetje. Zij hoort daar in Engeland te dansen in chique japonnen of in een salon te zitten en thee te drinken met haar pink omhoog. Hier, in het westen van Ierland, met haar hoge hakschoenen in het veen, wordt ze volgens mij gek van verveling. Maar mijn broer wil een Engelse en toen hij haar portret zag, wilde hij meteen met haar trouwen. Hij is natuurlijk ook al dertig en mijn vader wordt zo langzamerhand wel wat oud voor een *bailiff*.’

Als William in de voetsporen van zijn vader treedt, met een dame uit Liverpool aan zijn zij, zal er voor de pachters heel wat veranderen. Maar daar gaat ze echt niet over praten, niet met Phillip.

Phillip legt een hand op haar rug, ze voelt de warmte door de stof van haar jurk heen. Hij duwt haar zachtjes de gang door. Haar blote voeten zakken weg in het rode tapijt op de vloer. Phillip opent een deur. Deze keuken kent ze. Hier komt ze twee keer per jaar met de pacht. Dan staat ze te wachten tot de rentmeester het bedrag heeft genoemd. Ze hebben de pacht altijd op tijd kunnen betalen, zelfs in het jaar dat moeder stierf. Toch had ze een hekel aan het moment. De rentmeester en de *bailiff* lieten de pachters altijd staan, terwijl ze zelf breeduit op een stoel zaten.

‘Ga hier maar zitten.’ Phillip gebaart naar een houten stoel, bekleed met pauwblauw chifon. Voorzichtig laat Eileen zich zakken. De zitting van de stoel is heerlijk zacht, heel anders dan de essenhouten stoelen die in hun *bothán* staan.

‘Zo, nu ga ik eerst je wonden schoonmaken en dan kijk ik of je een dokter nodig hebt.’

Ze sluit haar ogen, te moe om tegen te sribbelen. Als ze water hoort stromen, opent ze ze weer. In de keuken van de Harrisons is een pomp boven een bassin, terwijl zij steeds met een emmer naar de pomp in het dorp moet. Phillip gaat op een knie voor haar zitten en veegt het geronnen bloed op haar gezicht weg. De aanraking is bijna een streling. De doek kleurt rozerood. Phillip staat op om hem uit te spoelen. Opnieuw veegt hij over haar neus en lippen. Na een tijdje houdt hij zijn hoofd schuin en bekijkt haar, zoals een schilder zijn kunstwerk bekijkt.

‘Veel beter,’ bromt hij tevreden. Phillip staat op, en buigt zich dan voorover. Hij legt een warme hand tegen haar wang.

Haar ogen branden. Ze is zo moe. Een traan ontsnapt.

‘Hé, wat is dit nou?’ Onhandig strijkt Phillip met zijn duim de traan weg. Dan streelt hij over haar haar.